

Mededelingen van het Verbond der Vlaamse Academici V.V.A.

14e jaargang - nr. 9
september 1969
verschijnt maandelijks

Sekretariaat: Em. Jacquainlaan 126 - Brussel-1 - Tel. 02/18.68.20
PR 4292.38.

Samenstelling Dagelijks Bestuur:

Oud-voorzitters:	Dr. med. K. Goddeeris Prof. Dr. jur. W. Opsomer
Algemeen voorzitter:	Dr. jur. P. Beeckman
Ondervoorzitters:	Dr. med. P. J. Carpentier Dr. med. S. Dessers
Algemeen sekretaris:	Dr. med. R. de Beule
Sekretaris organisatie:	H. - Ir. P. Vereenooghe
Algemeen penningmeester:	Lic. H. (W. E.) F. Brieven
Raadsleden:	Dr. jur. F. Anthonis Lic. (G. F.) H. Aelvoet Lic. (G. F.) J. Soenen Dr. med. A. van Lerberghe

V.V.A.-leden spreken tot het Vlaamse volk

Op Vlaanderens nationale hoogdag, 11 juli 1969, heeft Dr. jur. Lode Craeybeckx, burgemeester van de Stad Antwerpen, voor duizenden toehoorders de hiernavolgende gelegenheidsrede uitgesproken.

„Deze morgen, sprekend op ons Stadhuis uit naam van het Verbond van Vlaamse Cultuurverenigingen, verklaarde de Voorzitter, de Heer Schandevijl: In iedere strijd is de laatste slag de beslissende. De laatste slag van de Vlaamse strijd wordt in Brussel gevoerd. De strijd om de Vlamingen die daar wonen, zullen wij, van Vlaanderen uit, nooit opgeven.

Het was in andere woorden de leus van onze viering van 11 juli in 1954: „Wij zullen Brussel niet loslaten!”

In voorbereiding van wat ik u, ter gelegenheid van deze 11-juliviering zou zeggen, heb ik me de laatste dagen naar Brussel begeven, Troonstraat 125, naar dezen die in 't hart staan van de beslissende slag die daar dag aan dag geleverd wordt: het Vlaams Onderwijscentrum Brussel, einde 1967 op het 't Antwerpse Stadhuis in het teken van een alles-en-allen overkoepelende Vlaamse eendracht tot stand gekomen, orgaan van de gedurige, aartsmoeilijke strijd voor de Vlaamse cultuur in de hoofdstad, dat nu weldra zijn derde bestaansjaar zal ingaan.

Wat we daar met deze leiders van de goede Vlaamse strijd bespreken konden heeft ons met een vernieuwd vertrouwen vervuld. De oorzaak van dat vertrouwen?

Stadgenoten,

Er is in het Vlaamse land een slagvaardige jeugd opgestaan. Over Vlaanderen als geheel is een vernieuwd bewustzijn vaardig geworden. Wat de laatste paar jaar gebeurd is, getuigt ervoor: de Vlamingen van nu beseffen meer dan ooit, dat zij de meerderheid zijn in dit land:

een wil er gedaan mee te maken bezielt hen sterker en onverzoenlijker dan hij ooit tevoren geweest is.

We zeggen: een slagvaardige jeugd is gerezen: dit Guldensporenfeest is wel de plaats waar die jeugd een eresaluut moet worden gebracht. De studenten van Leuven, de Vlaamse professoren, wier Voorzitter Professor Derine, Schepen onzer stad, zich hier in ons midden bevindt: te vergeefs zijn de heilige huisjes in 't geweer gekomen, banbliksemend, bedreigend: Leuven-Vlaams hebben zij, moedig en onversaagd de strijd voerend, tot een werkelijkheid gemaakt. Heel Vlaanderen is hun daarvoor dankbaarheid verschuldigd.

De schitterende overwinning, rijk aan gevolgen voor alle toekomst, die zij, de studenten met hun professoren, na korte ongenadige strijd behaald hebben, moet Vlaanderen op deze 11-julidag gedenken. Niet alleen is de cultuurintegriteit van 't Vlaamse land van een verderfelijke wig in haar gaafheid bevrijd, de wig die van Brussel uit in 't Vlaamse land werd gedreven en dieper en dieper invrat, is weggeruimd. Maar ook: ze hebben een voorbeeld gegeven van wat slagvaardigheid vermag.

In dezelfde vaart, in het klimaat daardoor geschapen, is in de hoofdstad zelf een vesting gebouwd, waarnaar de Vlamingen van Brussel en Vlaanderen als naar een hechte grondslag voor de wederopstanding van eigen cultuur opzien: een onafhankelijke Nederlandstalige universiteit, volledig uitgebouwd in alle faculteiten. Duizend zeshonderd studenten op 't ogenblik, 2.000 na de aanstaande heropening zo verzekerde ons haar pas verkozen Rector, de trouwe, dappere Vlaming, die Professor Gerlo is.

Geachte Vergadering,

Terwijl aan de basis, op het vlak van lagere school, kleuter- en peuterscholen, een verwoede strijd nog met moeizame resultaten gevoerd wordt, gaat op 't hoogste

vlak de vernederlandsing naar de volledige voltrekking: daarin ziet de Brusselse Vlaming een teken aan de wand: vandaag reeds beleven de Nederlandstalige middelbare scholen, athenea, colleges te Brussel, een periode van verhoogde levenskracht, die door opwaartse zuigkracht versterkt zal worden, nu er een Nederlandstalige universiteit is.

Het geestelijk klimaat der hoofdstad — wat het Front des francophones, wat de volgelingen van de Simonets en Cudells ook verkondigen mogen over de „irreversibele”, de onstuitbare verfransing der hoofdstad — het geestelijk klimaat der stad ziet de Brusselse Vlaming van dag tot dag veranderen. Banken, verzekeringsmaatschappijen, grootwarenhuizen beginnen tweetalige namen te voeren, ze werven Nederlandstalig personeel aan, — in door-Franse bladen als Le Soir treft men advertenties aan waar dringend naar Nederlandkundigen wordt gevraagd.

In Brusselse — economisch gebiedende kringen — geeft men er zich blijkbaar rekenschap van: de Vlamingen van Brussel zal men nooit verdelgen. De steun die ze, sterker en sterker, uit Vlaanderen krijgen — uit Vlaanderen dat de 2/3 meerderheid des lands is — die zal nooit ophouden. Want Vlaanderen, dat merken ze wel, maakt er voortaan een erezaak van. Hetzij dat welbegrepen handelsbelang hen drijft, hetzij dat zij gaan inzien dat de Simonets en consoorten, vandaag reeds uit de landsregering als onmogelijke landsbestuurders geweerd, een politiek voeren die nergens heen leidt voor het land als geheel en de hoofdstad onmogelijk maakt voor de cultuurgemeenschappen van Noord en Zuid. De Vlamingen van Brussel verklaren ons: er is een kentering aan de gang — het dieptepunt zijn we voorbij. Het voornaamste is dat men voelt dat wij een macht zijn, die zich weert, die veroveren kan, — en die van Vlaanderen uit gesteund wordt.

Stadgenoten.

Het zou kunnen zijn dat het vertrouwen in de toekomst dat we door een Edgar van Cauwelaert, een Fayat, een Gerlo, een Gryseels en anderen hoorden uitspreken, te zeer onder de invloed staat van de recente overwinningen, onder meer op universitair gebied. Dit zou jammer zijn. Laten we immers één ding niet uit het oog verliezen: welke wetten we ook maken, welke hervormingen we ook in het staatsbestel doorvoeren, het probleem-Brussel blijft, het gevaar dat het ooit voor Vlaanderen zou verloren gaan blijft dreigend, zolang de verzekering niet bestaat dat de Vlamingen die in Brussel leven de wil hebben Vlamingen te blijven. Het vestigen van die wil, van het daartoe nodige stambewustzijn, is nu het werk waaraan met meer doeltreffende methodes dan vroeger wordt gewerkt — kan worden gewerkt. Het gaat hier niet meer over zaken die bereikbaar zijn door de hoge politiek. Het gaat om klein, dagelijks volhardend mierenwerk. Een actie van werving, een werk van overreding dat zich in Brussel op de individuele Vlaming richt: hem ertoe brengen zijn kinderen naar de Nederlandstalige school te sturen, hem zo ver doordringen van Vlaams bewustzijn, dat zijn handelen door wat men noemt een Vlaamse reactie beheerst wordt.

Stadgenoten.

Het is hier wel de plaats om het woord te citeren van

een strijdend Vlaams Brusselaar, Dr. Vanhaegendoren: „De voertaal van het onderwijs te Brussel is de Achillespees van heel de Vlaamse Beweging. Dat is de sector van het front waar wij de slag winnen of verliezen.”

Het gaat, natuurlijk, in de allereerste plaats om het lager onderwijs. Zodra de ouders hun kinderen naar de Franstalige school sturen, zijn die kinderen voor de Vlaamse cultuur verloren. De vraag is niet alleen of en hoeveel Nederlandstalige scholen worden opgericht, — welke calvarie dat betekent is u voldoende bekend. De tweede vraag is, in hoever die scholen met leerlingen zullen bevolkt zijn.

Dat is nu juist de vraag die sinds altijd de Vlaamse strijders van Brussel heeft beziggehouden, — de strijd waarvoor nu het Vlaams Onderwijscentrum werd opgericht: het werk van dat Centrum bestaat vooralsnog uitsluitend dáárin: leerlingen voor bestaande of pas opgerichte Nederlandstalige scholen werven. Een school die pas opgericht werd, doch door geen of een beslist onvoldoende aantal scholieren bezocht wordt, betekent een nederlaag, een verlies aan wervende kracht, dat ongunstig inwerkt op de openbare opinie: een mislukking die door Vlaamshaters duchtig geëxploiteerd wordt, op de te werven Vlaming demoraliserend inwerkt.

Wat het lager onderwijs betreft zijn de berichten niet triomfantelijk, maar geruststellend. Er is een trage vooruitgang, — de cijfers die de anti-Vlaamse pers met jubeling verspreidt zijn (opzettelijk) misleidend. Bij de bevolking der Franstalige scholen worden de gedurig in aantal stijgende vreemdelingen (niet-Belgen) gerekend, wat de verhouding tegenover het Vlaamstalig onderwijs in de statistieken ongunstig beïnvloedt.

Wat dat betreft, genoeg moet ons zijn dat de stijging van het aantal scholieren in het Nederlandstalig lager onderwijs, zij het langzaam, toeneemt: in lagere scholen, in kleuterscholen. Geen reden om triomf te vieren maar: „We zijn over het dieptepunt heen.”

Stadgenoten,

Intussen is er een nieuw probleem gerezen: een andere sector op het slagveld, waar door de Brusselse Vlamingen de strijd met ongelijke wapens, maar met bewonderenswaardige moed gevoerd wordt. Het zijn de scholen die het kind opnemen tussen kinderkribbe en kleuterschool, beneden de circa 3 jaar: de peuterscholen.

Een Vlaams kind dat de Franstalige peuterschool bezoekt, neemt een karige, maar diep indringende Franse woordenschat op: ook één-gerichte denkgewoonten, en relaties komen tot stand onder ouders en kinderen. De overgang naar de Franstalige kleuterklas wordt uiterst waarschijnlijk.

Nu is de peuterschool van grote maatschappelijke doeltreffendheid. Vele ouders werken in de dag, de peuterschool bewaart de kinderen.

Hoe talrijker, hoe beter ingericht, hoe meer in staat de kinderen bij te houden, op middaguren, later in de namiddag, op dagen die schools vrijaf geven, maar waar de ouders naar het werk moeten, hoe machtiger de aantrekkingskracht van het peuteronderwijs.

Behoeven we te zeggen dat de voorstanders van het Franstalig onderwijs overvloedige middelen ter beschikking hebben om die werfkracht ten top te voeren? Ruim

dertig Franstalige peuterscholen werden de laatste tijd opgericht. Vlaamstalige bereiken het tiental, enkele vrije en dan een drietal met hulp van het Vlaams Onderwijscentrum opgericht. Al die scholen kunnen, na verloop van tijd, door de wet erkenning en staatssubsidie bekomen. De eerste tijd steunen die op eigen fondsen.

We behoeven niet te zeggen dat de Vlamingen te Brussel niet over dezelfde overvloed van middelen beschikken als hun tegenspelers.

Het beeld dat we hier ophangen volstaat om u, geachte vergadering, te tonen hoe doorslaggevend belang verbonden is aan de strijd waarin de Vlamingen te Brussel vandaag verwickeld zijn. Jaren al voerden zij de strijd, zonder middelen-van-Vlaanderen-uit. Voor de eerste maal zijn ze nu in staat geweest, dit jaar, twee keurige brochures uit te geven, waarvan de tweede bij 400.000 gezinnen van Groot-Brussel, ten huize besteld werd. Keurige brochures, zinrijk, zij het dan nog bescheiden, geïllustreerd.

Een denkbeeld zult u zich vormen van de verbitterde allures die de strijd om de scholen in Brussel heeft aangenomen. Op 1 juni laatstleden werden, op afgehuurde aanplakgelegenheden in het hart van Brussel (nabij de Beurs) door het Vlaams Onderwijscentrum affiches (20 m²) geplaatst. Alle werden afgerukt, of besmeurd met opschriften als: „Sales Flamingants, retournez à vos étables” (Vuile Vlamingen, keert terug naar uwe koestallen).

Hoe schandelijk zulke feiten zijn, waar het alleen gaat om werving voor scholen, — ze hebben een heilzaam effect gehad, zo zeggen onze Brusselse vrienden. Voor vele in Brussel wonende aarzelachtige Vlamingen gaat nu een licht op: ze leren beseffen dat, met de beruchte vrijheid van de huisvader, alleen ontvlaamsing van de Vlaamse kinderen bedoeld wordt, ze ervaren proefondervindelijk, hoe diep de haat voor de Vlaamse cultuur geworteld is.

Dat is de Vlaamse reactie, die onze Brusselse vrienden, bij de gewone Vlaamse man die te Brussel woont, met tevredenheid ervaren. Vlaamse reactie ook, wanneer die gewone Vlaamse man verneemt dat het Vlaams Onderwijscentrum door Vlaamse provincie- en gemeentebesturen gesteund wordt, — het bestuur der gemeente waar die Vlaming geboren werd: daar wordt de gevoelige snaar geraakt, het Vlaams bewustzijn gewekt. En ook wanneer de Brusselse Vlaming merkt dat de Vlaamse dagbladen van Brussel, de Vlaamse Omroep van Brussel-lokaal, voor het Vlaams Onderwijscentrum propageren, de Vlaamse scholen aanbevelen.

De weg kan lang zijn eer het Vlaams bewustzijn bij de verloren lopenden gewekt is. Maar zo is de weg voor heel de Vlaamse Beweging geweest. Degenen hier, die ouderen zijn, zullen zich herinneren dat hier in 't hart van Vlaanderen de Vlaming te wekken tot eigen bewustzijn, het eerste, het grootste werk van de Vlaamse Beweging is geweest, van Hendrik Conscience, David en Jan Frans Willems, tot voor kort, en zelfs tot vandaag de dag.

Geachte Vergadering,

We zouden de hoge bedragen kunnen noemen die gemoeid zijn met de actie zoals het Vlaams Onderwijscentrum-Brussel nu voert, waar het 400.000 gezinnen

bereiken moet. Wij, Antwerps Stadsbestuur, zijn er fier op, op doeltreffende wijze te hebben geijverd voor de totstandkoming van het Vlaams Onderwijscentrum-Brussel, samen met het Antwerpse Verbond van Vlaamse Cultuurverenigingen, V.T.B. de nationale besturen van het Vlaams Economisch Verbond, het Davidsfonds, het Vermeylenfonds, het Willemsfonds, het Instituut Emile Vandervelde Antwerpen, de Bond van Grote en van Jonge Gezinnen.

We zijn er ook fier op het eerste gemeentebestuur te zijn geweest dat een jaarlijkse bijdrage van één frank per inwoner heeft voorzien. Dat we op die weg gevolgd werden door steden als Gent, Hasselt en vele andere, door provinciebesturen als het Antwerpse en het Limburgse.

Stadgenoten,

Aan het einde van de vergadering zal u door de zorgen van ons Verbond van Vlaamse Cultuurverenigingen de gelegenheid worden gegeven, bij het uitgaan een steunbijdrage voor het Vlaams Onderwijscentrum-Brussel in de boezem van een Vlaamse Leeuw te leggen.

Dat weze, moge ik dit wensen, niet alleenstaande: wat wij zouden wensen is dat elk van u een agerend propagator zou zijn, in en vooral buiten Antwerpen, voor dit schone werk van solidariteit in de strijd van de Vlamingen in de hoofdstad.

Als het erom gaat te zeggen waarom elk van u dat, naar we hopen, doen zal, dan kan het antwoord kort zijn, met het lied dat we straks samen gaan zingen:

In die strijd der Vlamingen in Brussel zal ik helpen
„Omdat ik Vlaming ben.”

Burgemeester Lode Craeybeckx.

Jaarverslag V.V.A.-Limburg 1968/69

Dit bood het V.V.A.-Limburg aan zijn leden in het seizoen 1968—1969:

25-10-68: eten, drinken, ontspanning in de brouwerij van Alken.
17-10-68 te Hasselt en 23-10-68 te Sint Truiden; „Lucnica” telkens te Hasselt.

29-11-68: Maurice De Wilde.

7-12-68: Grootse Indonesische avond met de ambassadeur, Indonesische studenten en films.

19-12-68: Hugo Schiltz: „België nu”.

31-1-69 : Bernard Kemp: „De moderne roman”.

25-2-69 : M. De Doncker, adjunct-kabinetschef van Minister Vlerick: „Economische perspectieven voor Vlaanderen”.

Op 30-5-69 konden wij samen met de leden van K.V.I.B. het nieuw omroepcentrum te Brussel bezoeken.

Op 31-5-69 konden wij deelnemen aan het galafeest van de Zuidnederlandse Ontmoetingen te Eindhoven.

Was u misschien zelf op het bal „Academicus en student” te Koersel?

Dan weet u nog dat het toen 23 maart was.

Dat er niettegenstaande dat alles samen met het maandblad Neerlandia en ons Mededelingenblad nog haast 30 leden zijn die na verscheidene herinneringen op heden hun lidmaatschapsbijdrage 68—69 nog niet hebben betaald, dat is moeilijk te verteren.

Wie ons tijdig zijn lidmaatschap opzegt maakt gewoon gebruik van zijn onvervreemdbaar recht; wie ons maanden lang in de waan laat „er wordt betaald” kan moeilijk beweren dat hij vrijuit gaat.

Het academisch jaar 1969—70 wordt een lustrum-jaar. Op onze bestuursvergadering van 28-7-69 werd een voorlopig schema opgemaakt:

1. In samenwerking met de werkgroep „universiteit Limburg nu” elke aktie steunen die de achterstand van Limburg inzake deelname aan het universitair onderwijs kan helpen inlopen.
2. Volgende sprekers vragen voor de ledenvergaderingen:
 - a. Drs. W. A. J. Bogers (D.M.S.-Heerlen): „Omschakeling van de mijnbouwstreken”.
 - b. T.V.-kok Dr. jur. John Bultinck: „Leven en eten”.
 - c. Prof. Dr. Karel van Isacker s.j.: „Politiek in de herderlijke brieven”.
 - d. Eerwaarde pater Kerckhofs s.j.
 - e. Dr. germ. fil. Mark Galle, lektor Economische Hogeschool te Hasselt.
 - f. H. Simonet: „Brussel”.
 - g. Prof. Dr. De Schepper (K.U.L.): „Narkotica”.
 - h. Jan de Spot, joernalist.
3. Per 30-9-69 treedt de huidige voorzitter Dr. med. Stan Dessers af.
Als zijn opvolger wordt voorgesteld advocaat Jan de Vleeschauwer.
Deze aflossing zou gepaard gaan met een feestelijk eetmaal waarop ons lid Louis Verbeeck zou optreden.
4. Als in de verschillende gewesten van Limburg geen liefhebbers worden gevonden om V.V.A.-afdelingen te stichten, dan blijft de gow de rol van afdeling waarnemen. Suggesties en helpers: welkom.
5. Het bal „academicus en student” wordt niet vergeten.
6. Op 12 oktober 1969 spreekt Dr. jur. Guido van Gheluwe, sekretaris-generaal van de Economische Raad Vlaanderen over „Vlaanderen en de economische decentralisatie”.
7. Mogen wij onze leden vragen van heden af de bijdrage 1969/70 te willen betalen:
leden: 300 fr.; pas-afgestudeerden (3 jaar): 100 fr.; echtgenote bijlid: 100 fr.; steunende leden: vanaf 500 fr..
Postrekening 42.92.38 Verbond der Vlaamse Academici, Brussel.

Motie van 25 juni 1969 :

Het Rode Kruis van België

Het Vlaams Aktiecomité voor Volksgezondheid heeft nooit opgehouden de wantoestanden in het „Rode Kruis van België” bekend te maken:

Het is ten zeerste geschokt, zowel door de jongste evolutie in het Centraal Bestuur van het Rode Kruis, als door de verklaringen van Z.K.H. Prins Albert, die daardoor zijn rol is te buiten gegaan;

De recente benoemingen van een paar Vlamingen zijn slechts een lapmiddel om de wantoestanden te verbloemen;

Het is van oordeel dat het antwoord van Minister Namèche op de interpellatie van Professor Elaut volledig nevens de kwestie was, het Belgische Rode Kruis met 1 paritair top-orgaan is internationaal in orde, derhalve laat het internationaal Rode Kruis-reglement de volledige splitsing van alle bestuursorganen toe;

Feiten zijn pertinentier dan alle ministeriële verklaringen, er bestaat geen enkel taalevenwicht in de centrale organen van het Rode Kruis:

- 1 echt Vlaming en 4 geografische Vlamingen op 13 leden van het Centraal Directiecomité;
- 1 Vlaming in de ganse directie en personeel van het Nationaal Bloedinstituut;
- geen enkele Vlaming van hoog tot laag in het Rode Kruis-ziekenhuis te Elsene;
- alle belangrijke functies, o.a. ekonoom, mobilisatiehoofd, sekretaris blijven in unitaire Franstalige handen;
- alle komitees in het Brusselse zijn volledig Franstalig.
Daarom is het hoogst noodzakelijk dat de Vlaamse Rode Kruis-komitees en de Vlaamse Bloedtransfusiecentra zich groeperen om de werkelijke toestanden aan de kaak te stellen en de enige oplossing af te dwingen: de volledige splitsing van het Belgische Rode Kruis.

Taaltoestand in het Rode Kruis :

Bloedtransfusiedienst

Het Vlaams Aktiecomité voor Volksgezondheid verneemt dat er onlangs een bloedkollekte van het Rode Kruis werd gehouden in het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin bij de ambtenaren van dat departement. Geen enkele van de dokters of van de verpleegsters beheerst de Nederlandse taal. „Hier ons bloed, wanneer ons recht”, is dus nog niet uit de mode.

Deze wantoestanden zijn gemakkelijk uit te leggen door het feit dat er in de Brusselse agglomeratie 3 volledig Franstalige bloedtransfusiediensten bestaan:

- Centre Hustin (U.L.B.), hoofdgeneesheer Dr. A. Govaerts.
- Bloedtransfusiecentrum Rode Kruis Brussel, hoofdgeneesheer Dr. A. Govaerts.
- Centre de transfusion de l'U.C.L., hoofdgeneesheer Dr. G. Sokal.

Om daaraan een oplossing te geven zou dringend een Vlaams bloedtransfusiecentrum van het Rode Kruis te Brussel moeten opgericht worden.

(Namens de Centrale Raad van het V.A.K.V., op 30 juni 1969.)

Een markt
die Diets is,
een hart
dat niets is:
BRUSSEL!

Niemandland
in dit vaderland:
BRUSSEL!

Gezwellen zwam
die splijt,
wig
die scheidt:
niet Vlaming van Waal
niet taal van taal —
maar oude voorrechten
van rechten,
meesters
van knechten.

BRUSSEL!
Klassenstad!
Kies!

Wil je hoofdstad zijn
van allen?
of België's Berlijn
en vallen?

(Uit de bindteksten van B. Broes)

Aanbevolen voor:

KREDIET
BELEGGINGEN
VERZEKERINGEN

Private Spaarkas

Gesticht in 1917

Guldenvlieslaan 83 - Brussel 6

N.V. CENTRALE HYPOTHEEK- EN VERZEKERINGSKAS

Alg. Beheerder: E. F. BRIEVEN